

V JERUZALEMU JE PROGLAŠENO OBSEDNO STANJE

ŽIDJE IN MOHAMEDANCI SE PREPIRAJO ZA STRAN SALAMONOVEGA ZIDU

Med Židi in Arabci v Jeruzalemu so izbruhnili plemenski boji. — Dozdaj je bilo mrtvih že okrog 30 oseb. — 150 jih je ranjenih. — Časopisi ne smejo izhajati. — Stroga cenzura. — Posebna seja angleškega kabineta. — Amerikanci zahtevajo brodovje.

LONDON, Anglija, 25. avgusta. — Nad Jeruzalemom je bilo proglašeno obsedno stanje. Angleška vlada je odredila cenzuro vseh brzojav in kabelskih sporočil, potem ko so se završili ostri boji med Arabci in Židi. Povod temu prepriju je dal stari spor glede pravice bogoslužja in verskih cerimonij ob Jeruzalemskem zidu. Včeraj so javljali, da je bilo ubitih osemnajst Arabcev in enajst Židov ter na obeh straneh dosti ranjenih.

Angleški bojni ladji "Barham" in "Sussex" sta dobili od admiralitete povelja, naj odplujeta z Malte proti Palestini ter naj bosta na razpolago angleškemu vrhovnemu komisarju za Palestino.

Poročila, ki so ušla cenzuri, javljajo, da krožijo aeroplani nad mestom, da takoj sporoče vsak novi izbruh.

Tudi v okolici so se završili včeraj številni spopadi.

Vse časopise je bilo suspendirano. Policija in vojaške oblasti kontrolirajo položaj. Vojno ministrstvo je sporočilo, da je bilo petdeset angleških vojakov poslanih z aeroplanom iz Egipta v Palestino in da jim sledi kombiniran bataljon egiptskega vojaštva.

Zid, zastran katerega se vrše prepri, je zadnji preostanek Salamonovega templja. Ker smatrajo vsi Židje ta zid za nekaj svetega, hočejo opravljati tam molitve, čemur nasprotujejo Mohamedanci.

Tudi Mohamedanci smatrajo namreč oni prostor za svojo svetinjo. Boji so izbruhnili že pretekli teden in so dosegli zdaj svoj višek.

Po cestah patrolirajo civilni in vojaški policisti z golimi sabljami in bajoneti.

Vse ceste so zaprte in dohodi v mesto so zabarikadirani. Po mestu vozijo oklopni avtomobili.

LONDON, Anglija, 25. avgusta. — Polnočna izdaja "Daily Expressa" javlja, da je sklical ministrski predsednik MacDonald posebno kabinetno sejo, da razpravlja o položaju v Jeruzalemu.

Prvi lord admiralitete Alexander je v soboto poklical z dopusta svojega prvega tajnika.

Delegacija Amerikancev, ki se zdaj nahajajo v Jeruzalemu, je naprosila ameriškega konzula, naj odpošljejo Združene države v Palestino ameriške bojne ladje. Konzul je baje obljubil, da bo skušal dobiti ameriško mornariško pomoč.

Oboroženi Arabci so danes napadli židovsko vas Notza ter ubili šest oseb.

SMRTNA NESREČA LETALCA

Kapitan Giuseppe Motta je bil ubit, ko je padel njegov aeroplan v Gardsko jezero, tekmo vežbanja, da se udeleži Schneiderjeve tekme.

RIM, Italija, 25. avgusta. — Upanja, da bodo dobili Lahi Schneiderjev pokal, so bila močno omajana včeraj, ko se je ob Gardskem jezeru, pri Desenzano ubil kapitan Giuseppe Motta, drugi v poveljstvu italijanskega tima.

Stroj, ki je bil uničen, je že tretji, katerega so izgubili Italijani tekmo priprav za Schneiderjevo

dirko, čeprav je bil kapitan Motta prvi pilot, ki je bil ubit. Vsi ted ne nepričakovane nezgode je naprosil italijanski tim, ki je bil ubit. Vsi ted ne nepričakovane nezgode je naprosil italijanski tim, ki je bil ubit. Vsi ted ne nepričakovane nezgode je naprosil italijanski tim, ki je bil ubit.

Če bi bila italijanska prošnja ugodno rešena, bi bilo Amerikancem mogoče tekmovali tudi v tekočem letu, ker se je glasilo, da bi drugače ne bilo mogoče preizkusiti ter poslati v Anglijo ameriškega aeroplana. Vsi ted ne nepričakovane nezgode je naprosil italijanski tim, ki je bil ubit. Vsi ted ne nepričakovane nezgode je naprosil italijanski tim, ki je bil ubit.

Italijani so naprosili za teden ali deset dni odloga, ker domnevajo, da bo mogoč v tem času italijanski tim doseči svojo uspešnost. Ta posebni teden pa je vse, kar zahteva Williams. Vsi ted ne nepričakovane nezgode je naprosil italijanski tim, ki je bil ubit. Vsi ted ne nepričakovane nezgode je naprosil italijanski tim, ki je bil ubit.

POSOJILLO ZA JUGOSLOVAN. ŽELEZNICO

Privatna družba je najela v Ameriki pet milijonov dolarjev posojila za zgradbo železnice med Pčzarevcem in Donavo.

BEOGRAD, Jngoslavija, 25. avg. Okrajna oblast v Požarevcu je najela s privoljenjem finančnega ministra posojilo petih milijonov dolarjev. Denar je dala na razpolago skupina ameriških bankirjev. Posojilo bo obrestovano po sedem odstotkov.

Denar bodo porabili za zgradbo železnice med Požarevcem in Donavo. Pozneje bo ta železniska proga zvezana z mostom preko Donave ter z romunskim železniškim sistemom.

Značilno je, da so vse jugoslovanske železnice v državnem obratovanju, docim je nova železnica zgrajena z ameriškim denarjem ter je v privatnih rokah.

MAJESTIC NE BO TEKMOVAL

Parnik niso še nikdar preiskusili do njegove največje hitrosti. — Nidar se ne bo udeležil nobene tekme.

White Star parnik Majestic, eden štirih najhitrejših parnikov kar jih je zdaj v službi, je odplul v petek zvečer ob devetih proti Southamptonu in Cherbourgu ter ne bo skušal tekmovali tekmo vožnje preko Atlantika da zlomi kak rekord.

Tako je objavil J. C. Mahool, potniški prometni manager White Star črte.

— Majestic niso še nikdar gonili do njegovih skrajnih sil tekmo kaknega rednega potovanja, — je rekel Mr. Mahool. — Dognali smo, da pomenja skrajna naglica dodatno vibracijo, ki pa ni vseh potnikov. Ladije so kot avtomobili. Imajo maksimalno naglico, ob kateri razvijejo silo z maksimalno gladkostjo ter najmanjšim naporom. Naglico za parnik Majestic poznamo ter se je sedaj držimo. Čas je reguliran tako, da prevozi Atlantik v manj kot šestih dneh.

Med potniki so bili admiral Grayson, princ Purachatra iz Siam in japonski poslanik Mušakoji, ki gre na Švedsko, da prevzame tam poslaniško mesto.

KONFISCIRANJE "PIVA"

POTTSVILLE, Pa., 25. avgusta. — Tukaj so zaplenili 1350 galon "Tampopo" pijače, katero je spravila na trg Tamaqua kompanija. Prohibicijski agent Ward je objavil, da bo skušal dobiti odločitev zveznega sodišča glede dovoljenja prodaje te pijače. Pijača zdaj še ni alkoholizirana, a postane pravo pivo, kakor hitro se ji doda nekoliko kvasa.

POŽAR V SPOKANE

SPOKANE, Wash., 25. avgusta. — Tukaj je zgorelo dvajset stanovanjskih hiš, velik sahatirij ter skladišče neke lesne kompanije. Požar je izbruhnil v skladišču stavbinskega lesa ter se je zelo hitro zelo razširil. Škodo cenijo na približno en milijon dolarjev.

ZEPELIN V SAN FRANCISCO

Razdaljo med Tokijem in San Franciscem je preletel v sedemindesetih urah. — Na tisoče ljudi se je zbralo na ulicah.

SAN FRANCISCO, Cal., 25. avg. Ob 6.25 pacifični čas (10.25 newyorški poletni čas) se je pojavil "Graf Zeppelin" nad Zlatimi vrati ter s tem završil najhitrejšo vožnjo med Tokio in San Franciscem v sedemindesetih urah in dvestinštiridesetih minutah.

Prejšnja poročila so se glasila: SAN FRANCISCO, Cal., 25. avg. "Graf Zeppelin" se bliža ameriški obali na svojem poletu okoli sveta. Radijska poročila javljajo, da se nahaja nekako 2400 milj vzhodno od Tokija.

Ameriški obrežni parnik "Haida" je sporočil, da leti "Graf Zeppelin" z naglico šestdeset do sedemdeset milj na uro.

Iz tega je razvidno, da se bliža zelo hitro Aleutskim otokom. Vodljivi balon je bil ves čas v radijski zvezi s San Franciscem, in mornariška radijska korporacija je ujela tudi še nebroj drugih brzojav, katere je poslala nato naprej.

Vremenski urad v San Franciscu je napovedal slaba vreme. Raditega je ukazal obrežnemu parniku "Haida", naj se vrne v Unimak ter naj bo na razpolago "Zeppelinu", če bi ga potreboval.

Dosedanja poročila javljajo, da se pomika "Graf Zeppelin" nekak 300 milj južno od Aleutskih otokov in da je vsled tega oddaljen že skoro pettisoč milj od Japonske. Če bo pa vsled viharja izpremenil svojo smer, bo njegova pot znatno daljša. Od Seattle, Wash., mora leteti še tisoč milj do Los Angelesa.

SENATOR TYSON UMRL

PHILADELPHIA, Pa., 25. avgusta. — Tukaj je umrl v starosti 68 let zvezni senator Lorence Tyson, ki je zastopal državo Tennessee v kongresu. Bolehal je že dalj časa.

MISS WILLS DOBILA NARODNO NAGRADO

Miss Helen Wills iz Berkeley, Cal., je izvojevala že šestič prvenstvo za ženski prvaški naslov pri tennis igri. Porazila je namreč Mrs. Phoebe Watson iz Anglije pri zaključni rundi pred nekako 9000 ljudmi v Forest Hill.

MACDONALD JE IMEL NEVARNO VOZNJO

LONDON, Anglija, 25. avgusta. — Po razburjivem potovanju v zraku in dvakratnem pristajanju v meglji je dospel ministrski predsednik MacDonald včeraj jutraj v svoj urad na Downing Street iz Lossiemoutha, na Škotskem.

Ni še natančno znano, kaj ga skrbi tako zelo: ali dogodki v Palestini, ali mrtvilo v Haagu ali pa angleško-ameriške konference. Brez dvoma so prispevale vse tri stvari k obsežnosti naloge, katero ima na sam moč. Včeraj zvečer je imel MacDonald krog sebe le dve tretini članov svojega kabineta. MacDonald je odšel iz Lossiemouth včeraj jutraj ob poldnevi. Vozil se je v Wapiti bomberju, katerega je pilotiral poročnik Duncanson. Zašel je v megljo v bližini Crumlingtona in pilot je sklenil pristati. Ko je ugotovil svoje stanje, se je zopet dvignil, a vreme ga je zopet prisililo, da se je spustil na tla.

SNOWDENOVA BO OBVELJALA

Angleški zakladniški tajnik ni hotel sprejeti ponudbe. — Italija se je zadovoljila z manjšim deležem.

HAAG, Holandska, 25. avgusta. Vse sile, zastopane na mednarodni reparacijski konferenci, prihajajo počasi do prepričanja, da bodo morale ugoditi zahtevam Anglije kot jih je predložil angleški zakladničar Philip Snowden.

Včerajšnje razporeženje med delegati Belgije, Nemčije, Italije in Japonske je kazalo, da bo prišlo najbrž še pred koncem tega meseca do sporazuma glede obilicij, katere mora plačati Nemčija na temelju Youngovega načrta.

Ko je Snowden zopet odločno odklonil ponudbo belgijskega posredovalca Japserja ter rekel, da so koncesije štirih sil povsem nezadovoljive, so se posvetovali delegati Francije, Nemčije, Italije in Japonske čeli dve uri z nemško delegacijo. Konferenca se je odgodila malo pred deveto uro zvečer. Vsi delegati so si gotovo prizadeli, da zadostne zahtevam Snowdena ter se izrazili v pisani izjavi, da so zadovoljni z angleško opozicijo.

Po zaključeni seji je rekel nemški minister Stresemann: — Gospod Snowden ne bo nocoj dobil še nikake pisane izjave.

Japonski delegat Adaci pa je nato dostavil: — Kmalu bo polnoč. Mogoče bomo šele jutri jutraj postavili odgovor.

Delegati Belgije, Nemčije, Francije, Italije in Japonske se bodo danes jutraj ob polenajstih zopet zbrali. Reparacijska konferenca se najbrž ne bo razšla pred sredo. Politična konferenca bo zborovala pod predsedstvom angleškega zunanjega ministra Hendersona ter podala poročilo glede vprašanja Porenja.

Nemški delegat Joseph Wirth je rekel včeraj:

— Sporazum glede nazorov Nemčije in okupacijskih sil bo mogoče doseči še tekom prihodnjega tedna. Že sedaj je mogoče slutiti obris dogovora.

KABINETNA KRIZA V CHILE

Ministri bodo odstopili, ko jim bo predsednik izbral naslednike. — Glavna vzroka kabinetne krize.

SCANTIAGO, Chile, 23. avgusta. Člani členskega kabineta so sklenili predložiti svoje resignacije ter upravitelj le še toliko časa svoje posle, dokler jim predsednik Ibanez ne izbere naslednikov.

Ibanez je sprejel resignacijo generalnega kontrolerja Toreblanca, ne pa resignacij mornariškega ministra Rodena in vojnega ministra Blancha.

V dobroinformiranih krogih se glasi glede vzroka kabinetne krize naslednje:

Resignacije so bile posledica želje predsednika Ibaneza, da nudi različnemu političnemu elementu priliko, da se udeležijo vlade. Nadalje so ministri tudi zato resignirali, ker se niso strinjali ter so sklenili dati Ibanezu prosto roko, da uravnava na ta način celo zadevo.

BOLJŠEVIKI O POLOŽAJU V MANDŽURIJI

Kitajska seje veter, a bo žela vihar, — pravi boljševiski organ. — Zračne bombe so že pripravljene.

MOSKVA, Rusija, 25. avgusta. — Glasilo rdeče armade "Rdeča zvezda", izjavlja danes v nekem članku, da se igra nacionalistična kitajska vlada v svojem ravnanju z iztočno kitajsko železnico, z ognjem.

Člankar pravi: — Rdeča armada ne bo trpela nobene zarote, da premaga proletarsko revolucijo ter ne bo nikomur dovolila, da bi omaloževal pogodbe, sklenjene s sovjetsko vlado. Na prvi klic bo zgrajen jeklen zid proti sovražnikom Sovjetske Unije. Delo kitajskih banditskih generalov, ki se pripravljajo na vojno na Daljnem Istoku, se bo sesulo nad njih glavami. Zdaj sejejo veter, a v kratkem bodo želi vihar kitajske revolucije.

SANGHAJ, Kitajska, 25. avgusta. Poročila iz Mukdena javljajo, da je dospelo tja dosti bombnih aeroplanov iz Francije.

Aeroplanne bodo uporabile kitajske čete ob mandžurski meji. Aeroplani imajo na razpolago veliko množino bomb.

STAVKA V ROSARIO SE BLIŽA KONCU

ROSARIO, 23. avgusta. — Komunistični agitatorji imajo vedno večje težkote, da odvrnejo stavkarje od tega, da bi se ne vrnil na delo. Splošno stavka bi se že popolnoma izjalovila, če bi ne bila jutri druga obletnica usmrtenja Sacca in Vanzettija in delavski agitatorji skušajo napraviti ta dan za letno stavko v Rosario.

Močne policijske sile so bile postavljene krog vseh ameriških trgovskih hiš in vladnih poslopij, da se prepreči bombardiranje ter druge teroristične demonstracije ob tej priliki.

SOVJETSKI LETALEC JE ZOPET NA POTI

Sovjetski letalec se namerava večkrat ustaviti na poti v Združene države. — Njegov aeroplan nosi isto ime kot pri prvem poletu.

MOSKVA, Rusija, 24. avgusta. — Semijon Šestakov, ruski letalec, ki se je ponesrečil pri Čiti, Sibirija, na poskusnem poletu iz Moskve v New York, je zopet odletel, da dosepe v Ameriko po isti poti. Name-rava se večkrat ustaviti in prvič najbrž v Krasnojarsku, dva tisoč milj od tukaj.

Njegov novi aeroplan, je bil kot prejšnji s katerim je preletel skokro celo Sibirijo imenovan "Dežela sovjetov". Ima dva motorja po 1200 konjskih sil.

Če bo avijatik uspešen v svojem poletu, bodo ustanovili leta 1931 zračno črto med Rusijo ter zapadno ameriško obaljo, kot nadaljevanje transsibirske zračne službe.

Prvi aeroplan "Dežela sovjetov", je odletel iz Moskve dne 8. avgusta ter je nameraval poleteti v New York preko Omska, Krasnojarska, Čite, Khabarovska, Nikolajevska ob Amurju, Petropavlovka, otokov ob Beringovem morju, Alaske, Sewarda, Sitke, Seattle, San Franciska, Cheyenna ter konečno v New York, z možnim pristajanjem v Chicagu.

Sestakova so spremljali trije tovariši: pilot Bolotoc, mehanik Dimitrij Fugaev in navigator Boris Sterlingov.

AEROPLAN SE JE ZALETEL V DREVEŠA

LONDON, Anglija, 22. avgusta. Barton Cuyler, ameriški državljani, ki živi v Parizu, je ušel nepoškodovan včeraj, ko se je francoski monoplan, v katerem je letel, zadel v vršice dreves v bližini Osteda, Surrey. Z njim je bil Jean Block, francoski pilot. Tudi on je bil nepoškodovan.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

	v Jugoslavijo		v Italijo
Din.	500 \$ 9.30	Lir	100 \$ 5.75
"	1,000 \$ 18.40	"	200 \$11.50
"	2,500 \$ 45.75	"	300 \$16.80
"	5,000 \$ 90.50	"	500 \$27.40
"	10,000 \$180.00	"	1000 \$54.25

Stranke, ki nam naročajo isplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim svezom v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka isplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za isplačila do \$30.— 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za isplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej s nam sporazumete glede načina nakazila.

ISPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEN DO TREN TEDNE

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER NA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

400 BORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Borsley 0390

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

STALIŠČE KITAJSKO

Kitajski poslanik v Washingtonu, Wu, je pojasnil stališče svoje vlade napram sovjetski Rusiji.

Kitajci dolže Ruse vsakovrstnih kaznivih dejanj. V prvi vrsti posameznike. Pozneje se pa dvignejo do nekoliko pretirane trditve.

Pravijo namreč, da Rusija ne ogroža samo miru Kitajske, pač pa mir vsega sveta ter da snuje svetovno revolucijo.

Leta 1925 je bila v Kantonu skupina nacionalistov, med njimi tudi Kaj-Šek, T. V. Soong in C. C. Wu.

Prav dobro so vedeli, da se ruski voditelji, predvsem Borodin in Galen ter pekinški poslanik Karakhan poslužujejo kitajskega nacionalističnega gibanja v svoje sebične namene.

Sovjetom je šlo za tem, da naščujejo Kitajce, naj preženejo Angleže iz Južne Kitajske. Nadalje so hoteli presenetiti tuje sile na severu, da bi se lažje polastili kontrole nad Mandžurijo.

To sta bila tedaj dva poglobitna cilja ruske vlade.

Kot nekako ironija se zdi človeku, da so nekdanji največji prijatelji Kitajcev, postali preko noči njihovi največji sovražniki.

To so Galen, Karakhan in Borodin.

General Galen, ki se sedaj imenuje general Bluecher, je vežbal takozvane "Wampoa kadete", ki so dali Kaj-Šeku prvo slavo in podporo.

Karakhan je bil glavni svetovalec na severu. Niti njemu, niti Borodinu, niti na um prišlo, da bi prepajala Kitajce z boljševiskim duhom, ampak sta se jih posluževala le v svoje lastne interese.

Kljub neprestanim svarilom tujemcev pa noben teh gospodov ni hotel verjeti, da bodo želi vihar za veter, ki so ga sejali.

Domnevali so, da so dosti bolj izvedeni v orientalski diplomaciji kot pa Kitajci.

Predno je zapustil Karakhan Peking, kar se je zgodilo leta 1927 in sicer na zahtevo, je rekel nekemu vodilnemu tujemskemu diplomatu, da temeljito pozna Kitajce in da ga ne morejo varati.

Če je še zdaj tega mnenja, se bo moral kmalu uveriti, da se je motil.

Kitajci ga skušajo precej uspešno označiti kot glavnega prevratnika v Mandžuriji.

Njihov namen je mobilizirati javno mnenje vsega sveta v svojo lastno korist ter izbačiti Ruse enkrat za vselej od kontrole nad kitajsko vzhodno železnico.

Ako Rusi zavzamejo Harbin, bo to kot nalašč za Kitajce. Zanje bi bilo dosti boljše, če bi sprejeli zadnjo kitajsko poročilo ter mirno uravnavali spor.

Nadalje pravi Kitajska, da ima dokaze, da so sovjeti zarotili proti novi Kitajski.

Ko so preiskali sovjetski konzulat v Harbinu, so zaplenili dokumente, ki kaže jasno dokazujejo obstoj te zarote.

Kompromitirane ruske dokumente so našli že vse povsod — v Pekingu, v Londonu, v Berlinu in v Parizu in leta 1919 so jih prinesli tudi v Washington.

Toda kmalu se je dokazalo, da so bili vsi dokumenti spretno ponarejeni.

Države, ki so nastopale proti sovjetski Rusiji, so bile za blamažo bogatejše.

Volitve na Angleškem.

Letos koncem maja so bile na Angleškem volitve v nižjo zbornico, ki so se jih prvič udeležile kot volilke tudi ženske. Izid je znan. Konservativna stranka, ki je imela absolutno večino in ki je prišla na drugo mesto in odstopila z vlade. Vlado je prevzela delavska stranka (labour party), čeprav ima s svojimi mandati samo relativno večino, do katere so ji pa veliko pripomogli ravno glasovi volilk.

Te vrste nimajo namena, razpravljati o pomenu in posledicah volilnega izida za politiko Anglije, temveč naj veljajo le kot pripombe k dogodku, ki je izreden mejnik v razvoju ženskega gibanja.

Marsikdo se še spominja imena Pankhurst in v zvezi z njim bojev, ki so jih imele ženske za svoje pravice v Angliji. Ta ali ona epizoda je bila morda komična, kakor so včasih smešne podrobnosti najbolj resnih stvari; toda če sedaj premotimo vso borbo, vidimo, da je bila junaska in svoji doslednosti. Uspeh in zmaga poveljujeta žrtve.

Smešni pa postajajo argumenti, s katerimi so ji nasprotovali ali še nasprotujejo ženski volilni pravici. Danes, ko si toliko žensk služi kruh z enakim delom kakor moški, je pač samo brutalna krivica, odrediti ženskemu državljanu to, kar se brez ugovora prizna moškemu. Argument, da ima moški državljani brambeno dolžnost, tudi ne more več držati. Prvic je bil že začetka na slabih nogah, ker volilna pravica moškega državljanu ni vezana na brambeno dolžnost ali sposobnost; drugič je pa zadnja vojna pokazala, kako so prizadete tudi ženske, in razvoj je žalilob tak, da v bodoči vojni ne bodo dolžnosti ženskih državljanov nič lažje in manj nevarne kakor moških.

Popolnoma brez podlage je danes očitke politične nezrelosti žensk. Saj se nam zdi kakor krvav nasmehek politične zrelosti moškega volilca ugotovitev, da kriza parlamentarizma omogoča in deloma upravičuje celo diktaturo v nekaterih državah — kjer ženske se nimajo volilne pravice. Tudi na Angleškem je bil politični položaj nevdržljiv in kdo ve, kako bi bilo za državo, da niso ženske prekinile politične premoči na prva stran in tako prvič prvi volilni udeležbi dokazale veliko politično zrelost.

Volilke niso pomagale iz sentimentalne hvalečnosti konservativcem, ki so jim dali volilno pravico, ampak so glasovale za mirovni program delavske stranke v prepričanju, da more sedaj edino taka politika državi koristiti. Angleška je v stiskah, ki jih po krivici smatramo za posledice vojne, kajti vojna je kriva veliko zla, ampak vsega ne. Brezposelnost, najtežji problem današnjega časa in najhujša stiska Angleške, ni toliko posledica vojne kakor neharmoničnega gospodarskega in socialnega razvoja. Pojavljala se je že dolgo pred vojno, ampak v mnogih državah so jo prikrivale velike stalne armade. Danes so v državnih proračunih namesto večjih izdatkov za armade in oboroževanja še večje postavke za podpore brezposelnim, ne da bi se zlo odpravilo. In vendar, dokler ne premagamo prisiljene brezposelnosti, ne moremo govoriti o pravem napredku. Če se na Angleškem vladajoči stranki posreči, najti pot do boljših razmer potem so si angleške volilke letos pridobile neprecenljive zasluge za svojo domovino in ves svet.

Seveda je razmeroma le majhen del angleških volilk prispeval k izredni zmagi labour party, kar je tudi čisto naravno. Če se moški ali ženska iz poklicnih ozirov poslužita svojih političnih pravic, navadno ne bo razlike med njima. Enak interes, enaka odločitev. Nadalje je nešteto primerov, da se žena volilka iz razumljivih razlogov solidarizira s svojim možem volilcem. Take volilke pač ne morejo veliko spreminjati politične moči te ali one stranke.

Razlika in sprememba se pokaže šele, če volijo ženske kot konzumentinje stvarnih dobrin in reproducentinje človeškega rodu. Takrat se njihova lastna korist sklada z najvišjo koristjo splošnosti in glasovi takih volilk so bili na Angleškem potrebna protiutež glasovim volilcev in volilk, ki jih je pri odločitvi vodila le omejena stanovska korist ali strankarska zaslupljenost.

Prepotreben je postal tak korektiv tudi še marsikje in ga ne bo mogoče več dolgo pogrešati. Izmed

resnično pomembnih evropskih držav sedaj samo še Francija ne pozna volilne pravice. Kar ostane drugih, so s fašistično Italijo vred preslab vzgled, da bi se nanje sklicevali, ko postane vprašanje tudi pri nas živo. Privaditi se moramo misli, da je žensko vprašanje koncem koncev del občega človeškega vprašanja, in da v kratkem ne bo resnično kulturne države brez ženske volilne pravice.

Izid volitev v Angliji bo brez dvoma pripomogel k širjenju tega spoznanja in zato nam pomeni več kakor krvava slava največje bitke.

ZAGONETNO ZASTRUP-LJENJE

V Croydonu na južni strani Londona je bilo te dni končano prvo dejanje zagonetne tragedije, kakršno bi si težko izmislil tudi najduhovitejši romanopisec. Gre za zagonetno smrt Vere Sidney, njene matere Violete in bivšega zeta angleškega vladnega komisarja v Nigeriji Edmunda Duffa. Obdukcija trupel je pokazala, da so bili vsi trije zastrupljeni. Preiskava je dosegla, da je bil zločin v hiši, toda proti rodbinskim članom ni nobenega dokaza. Vera Sidney je umrla 14. februarja, njena mati 5. marca, Duff pa 27. aprila lani. Vsa tri trupla so odkopali in ugotovili, da gre za zastrupljenje z arzenom. Oblasti so uvedle preiskavo, ki se je zelo zavlekla.

Zločin je moral dobro poznati razmere v rodbini. Vse tri žrtve so bile zastrupljene postopno tako, da so polagoma hrale. Najbrž je bil vsem trem strup primešan v jed. Sum je padel prvotno na Verinega brata, toda preiskava je kmalu pokazala, da gre najbrž za perverzno, ki se je nad svojim zločinom naslajal.

KATASTROFA "ITALIE"

Kitolovec "Hejmen-Suca", ki ga je najel italijanski turistični klub za raziskovanje ozemlja, kjer se je lani v maju pripetila katastrofa "Italie", je zašel v ledeno maso in je bil kitolovec blokirani od silnih ledenih plošč med otokoma Wilkins in Freeman. Daleč naokoli ni videti nič drugega nego sam led, ki grozi streti Albertinijev brod. Albertini je dal povelje, naj kitolovec z vso paro plove proti morskemu toku, zakaj edino od tega si obeta rešitve in izhoda. Ekspedicija je naletela na otociču Zieger na ostanke podrti koč iz kamenja, blizu koč pa na grobišče in patrone z značko London in Nuernberg, tako da si ne more nihče razložiti od katere ekspedicije izvirajo ti ostanke. Nekemu članu Albertinijevih pomožne ekspedicije se je tudi primerila nesreča, da ga je napadel lačen beli medved. Albertini mu je hitel na pomoč, pri tem pa se mu je sprožila puška in krogla je pogodila napadenca, tako da je izdihnil in so ga morali pogrezniti v morje.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

Glavna privlačna sila,

ki nam dovajajo dnevno vloge na SPECIAL INTEREST ACCOUNT, je poleg točnega poslovanja

Popolna varnost pri nas naloženega denarja.

Obresti po 4 1/2% mesečno obrestovanje.

Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE—Jugoslav Bureau

NATURALIZACIJSKO POSTOPANJE.

Naturalizacijski zakoni določajo postopanje, po katerem tujerodec postane ameriški državljan in s tem dobi iste pravice kot tukaj rojeni državljani. Potom naturalizacije se priseljenec odreda pripadnosti svoji prejšnji državi in sprejema pravice in dolžnosti ameriškega državljanca. Ustava Združenih držav določa le eno omejitev za naturalizirane državljane napram tujim državljanom, namreč to, da ne smejo biti izvoljeni predsednikom oziroma podpredsednikom Združenih držav. V vsakem drugem pogledu so državljanske pravice popolnoma iste.

Državljanstvo vsebuje civilne in politične pravice. V zadnjem pogledu pa veljajo nekatere omejitve za vse državljane, kajti maloletniki, jetniki, blazni, prosjaki in v nekaterih državah celo nepismeni nimajo volilne pravice, dasi so ameriški državljani. Na drugi strani, par držav dopušta volilno pravico tudi nedržavljanom.

Troje naturalizacijskih stopenj. Edini način, po katerem inozemec more postati ameriški državljan, je postopanje, ki je zovemo naturalizacija. Edina izjema velja za maloletne otroke, ki postanejo državljani avtomatično vsled očetove naturalizacije. Zakoni in naredbi urejajo način in formalnosti tega postopanja. Najprej — to je prva stopnja — mora dotičnik izjaviti svoj namen, da hoče postati ameriški državljan. Temu se navadno pravi "vzeti prvi papir". Druga stopnja je prošnja na sodišče, da bodi dotičniku podeljeno ameriško državljanstvo. Pogoj za to je vsaj petletno bivanje v Združe-

nih državah. Tretja in zadnja stopnja je zaslisanje pred sodiščem in podelitev državljanstva.

Naturalizacijski zakoni Združenih držav so razmeroma enostavni, pa vendarle jih mora človek natančno razumeti, ako naj uspe. Mnogi "prvi papirji" so karneje postali neveljavni, ker prošlee ni bil ugodil vsem zakonitim predpisom. Se večje število prošenj za naturalizacijo je bilo odbijenih radi pogrškov pri izpolnjevanju dotičnih tiskovin za prošnjo, radi neprimerenih prič in radi tega, ker prošlee ni znal odgovarjati na vprašanje izpraševalca.

"How to become a citizen of the United States". To je naslov knjižice od 56 strani, ki jo je pripravil Foreign Language Information Service, 22 Fourth Avenue, New York City. Četrta izdaja, ki vsebuje vse zadnje spremembe v naturalizacijskem zakonu, je bila ravno natisnana.

Knjižica natančno tolmači vse potrebne korake za naturalizacijo, vpliv naturalizacije na družino, državljanstvo in postopanje v posebnih slučajih.

Kot dodatek čitatelj najde več kot sto vprašanj in odgovorov, na katera kandidat za naturalizacijo mora biti pripravljen. Ta vprašanja in odgovori dajejo kandidatu pojem, kake vrste izpit ga čaka, in potem se nauči potrebnih podatkov za izpit.

Cena knjižice je 25 centov. Lahko jo dobite od večine knjigarjev, od mnogih uradnih pisarništev, od ali od Foreign Language Information Service, 222 Fourth Ave., New York City.

LABOR DAY.

The Knights of Labor prva velika delavska organizacija v Združenih državah, je dala povod za ustanovitev Delavskega dne (Labor Day) kot narodnega praznika. Začetkom je organizacija Knights of Labor bila tajno društvo delavcev, zaposlenih pri izdelovanju oblačil. Ustanovljena je bila v Philadelphiji leta 1869. Društvo je imelo svoje obrede, slične onim prostozidarskih lož, in tajnost je bila strogo držana. Iz Philadelphije se je organizacija razširila po Pennsylvaniji, kjer so mnogi premogarski pristopili društvu. Ustanovile so se podružnice tudi po drugih državah. Cenilo se je, da je ta organizacija leta 1885 štela približno pol milijona članov.

Program te organizacije je bil obelodanjen javnosti l. 1881. Svrha ji je bila združiti v svoj delokrog vse delavce, izrjene in navadne, in da navadne delavce pomakne v strokovno kategorijo. Med tem se je zahtevalo, naj se izvede popolna socialna enakopravnost in uvedejo gotove reforme.

Dne 5. septembra 1882 se je konvencija organizacije Knights of Labor sestala v New Yorku. Delegacije so bili pozvani, naj prisostvujejo delavski paradi iz tribune postavljene na Union Square. Ta je bila prva proslava delavskega dne in prva Labor Day parada.

V New Yorku je začela prva akcija, da se prvi ponedeljek v septembru proglasi zakonitim prazni-

kom, nazvanim Labor Day. Kmalu je propaganda prešla tudi na druge države. Prvi zakon v tem znišilu je bil sprejet v državi Colorado leta 1887.

Oregon, New Jersey, New York in Massachusetts so sprejeli enak zakon istega leta. Vse druge države in teritoriji — razum Filipini — so sledile temu primeru. In tako je Labor Day postal eden izmed ameriških narodnih praznikov.

Labor Day ima še en pomen v ameriškem življenju, kajti označuje konec počitnic. Ljudske šole širom Združenih držav odpravljajo šolsko leto kmalu po Labor Day. Mnoga industrijska podjetja ponovno stopajo v polni obrat po zmanjšini produkciji poleti.

Ravno tako kot ob Fourth of July, ko začnajo letne počitnice, ravnotako so ob tem dnevu vse prometne zveze v največji delavnosti. Železnice in druga prometna sredstva so prenapolnjena.

"ODBOR ZA POSTAVO SPOMENIKA V VOJNI PADLIM SENTRUPERCANOM"

St. Rupert, 10. 7. 1929

P. n. gospod Alojzij Suštar in James Simončič
Cleveland, Amerika

Najtopleje se zahvaljuje odbor za postavbo spomenika v vojni padlim iz občine St. Rupert za Vašo zbirko Din 2250 Din (dvatisoč dvesto in petdeset Dinarjev) katere bo znatno pripomogla da se bo zamojmo naš načrt za postavbo spomenika, ki bo pričel kateri naših bratov so bili žrtve svetovne vojne, čimprej uresničiti. Iskreno se Vam zahvaljujemo tudi v imenu vseh občanov, ki bojo z Vašim odnosno darom naših tamšnjih rojakov razbremenjeni, da bojo lažje spravili skupaj potrebno svoto okrog 40.000 Din.

Prosim Vas, da apelirate na vse naše rojake, zlasti tiste katerim je doma padel kak znanec ali sorodnik, da podprejo to plemenito akcijo, saj ko pridejo čez nekaj let v svojo domovino bojo na trgu pred cerkvijo videli krasen spomenik in rekl bojo lahko: "Tudi jaz sem sodeloval za to plemenito akcijo, s katero je počešen spomin naših rajnih".

Torej še enkrat najlepša hvala vsem, ki so sedaj in bojo še naknadno sodelovali.

Za odbor: Franc Zupančič
predsednik.

(Pečat Zupanstva)

Peter Zgaga

Ponosno kot petelin je stopal mladi zakonec po ulici in se oziral v vse strani in v vse smeri.

Nestrpno je čakal, kdaj mu bo prvi čestital, kajti negova žena je poročila krepkega sinčka.

— Kam pa tako moško? — ga ogovoril prijatelj.

— I, kaj ne veš? Žena ima sina.

Prijatelj se je začudil in vprašal?

— Kdo je pa oče?

Zdelo se je, da bo rojak iz kože skočil, tako je bil jezen.

Prijatelj ga je skušal potolažiti rekoč:

— I, tak nikar se ne jezi. Saj te nisem hotel žaliti. Vprašal sem te le zato, ker sem mislil, da veš, kdo je oče.

*

— Ja, saj pravim, to so moški, — se je pritoževala ohola devica. — Le poslušaj, kaj ti bom povedala. Lani me je zasnubil. Rekel je, da je slušal od same ljubezni. Pa je bil res suh. Komaj sto trideset funtov je vagal. Pa je pred menoj pokleknil in me prosil, naj postanem njegova žena. Rekel je, da bo umrl, če ga ne uslišim. Jaz sem ga zavrnila, ker ga nisem rada imela. Toda saj pravim, to so moški. Nič se jim ne sme vrjeti. Danes sem ga srečala, pa vaga najmanj stoosmdeset funtov. Ali ni to nekak strašnega? Pa naj še kdo moškima kaj verjame.

*

Mož in žena sta se vracala s piknika. Mož je bil zaspan, žena pa ko osa natakajena.

In pot je bila dolga, dolga.

Vsako besedo, ki jo je rekel, mu je prestrigla.

— Se mi zdi, da bo jutri lepo vreme, — je rekel.

— Ko bo sonce tebe zagledalo, se bo skril, — je siknila.

— Tak nikar ne jezika, saj te imam rad.

— Manjka se takih, kakršen si ti.

In tako je šlo vso pot. Tako se nekateri naši rojaki zabavajo.

Slednjič ga je začel spanec zmagovati.

— Pet dolarjev bi dal, če bi bil že doma, — je rekel.

— Saj pravim, da nisi nič vreden in da ne znaš sparrati. Tako se pa ne meče dolarjev vstran.

*

Mlada zakonska ženica je pripovedovala svojim prijateljem:

— O ja, nič ne rečem. V zakonu sem prav srečna in zadovoljna.

Nobene stvari mi ne manjka. Imam lep kvartir, dobro jed in obleko, kakoršno hočem. Sama ena stvar se mi ne dopade, in to je moj mož.

No, si mislim, vse pa tudi ne more biti tako kot bi človek želel.

*

Predavatelj je predaval:

— Človeško telo je podobno finemu in občutljivemu stroju. Zelo občutljivo je na segrevanje sile. V glavi so najraznovrstnejša merila, srce je pa podobno uri. Kri je speljana po žilah, ki so podobne dovodnim in odvodnim cevem, oči sta dve električni žarnici, noge pa sredstvo za premikanje. Človek je stroj, nič drugega kot stroj. Človek je mašina. Najbolj dovršena mašina, mašina v vseh oziirih.

Tako je govoril predavatelj o človeku-stroju.

In ko je končal, so mu vsi navzoči ploskali.

— Vaše predavanje je bilo res zanimivo, — mu je rekla mlada gospodična. — Vse ste tako lepo in preprosti povedali. Mislim, da sem v tovarni, kjer opazujem stroj, ne pa človeka. Tako lepo in natančno ste razlagali, da bi skoro mislila, da se da človeka narediti.

Profesor je malo pomislil in odvrnil:

— Tudi to se da, gospodična.

*

V Palestini se bližje židje in Arabci.

Zgrabil so se zastran Salomona-vega zidu.

Dokler bodo židje in Arabci za take stvari prelivali svojo kri kot je Salomonov zid, je Anglija lahko potolažena.

Bolj udanih podanikov v Palestini si misliti ne more.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

HENRI FALK:

VRTILJAK

Bilo je l. 1889. Albertu Sorbieru je bilo tedaj dvajset let; pripravljaj se je baš na prvi državni izpit. Študiral je pravo. Vsako jutro se je vozil z avtobusom od postaje Saint Lazare — Place Saint Michel, zakaj stanoval je daleč zunaj v Rue de Rome pri svojih roditeljih. Bil je marljiv mladenič, malce sanjave naravi. Tri tedne je že opozoval mlado deklico, ki se je tudi vsako jutro peljala z avtobusom. Bila je vitka in plavalas in Albert se je kmalu zaljubil vanjo.

Nekega dne jo je Albert pozdravil in ona mu je s smehljajočim se obrazom vrnila pozdrav. Naslednje jutro jo je ogovoril. Kramljala sta o uradniških razmerah in o prometu z avtobusi.

Čez nekaj trenutkov sta govorila samo še o sebi. Ime ji je bilo Adela; bila je prodajalka v neki manjši trgovini. Stanovala je pri materi, a vendar je smela sama razpolagati s svojim prostim časom. O polnoči je morala biti doma.

Pri Chateletu je izstopila in Albert jo je poprosil za sestanek. Drugi dan jo je čakal ob sedmih zvečer na vogalu Rue Rivoli in Sevastopolskega bulevarja. Vesela je prišla iz trgovine in stopila z njim v bližnje kavarno. Po večerji jo je peljal v gledališče in iz gledališča z izvoščkom domov. Med vožnjo jo je privrkal poljubil.

Albert se je do brezumnja zaljubil v malo prodajalko. A tistih 100 frankov, ki jih je vsak mesec prejel od roditeljev za svojo zabavo, mu je kmalu pošlo; začel je v dolgove in jel zanemarjati učenje. Živel je samo še za Adelo. Izprva je bila Adela ganjena po tolikšni požrtvovalnosti, kmalu pa se je temu privdala in se prevzela. Ščasoma se ji je celo zadelo, da ji je vse to dolžan; in ker se je bala Albertove ljubosumnosti, je jela skrivaj sprejemati od nekega šestdesetletnika rento.

Njen strah je bil upravičen: nekega dne je sedela s svojim prijateljem v separeju kavarne Riche, ko je Albert, ki je bil nekaj zasumil, prišel za njo, vdrl v sobo in ves besen zakričal z glasom, ki se je lomil od obupa:

"Ti, ti! Ti, ki sem te oboževal, ti, ki si mi bila vse življenje, ti si čisto navadna kokota! Vse se mi vzele, vso vero vate: samo v smrti še najdem pozabljenje!"

In že si je hotel zasadi v prsa nož, ki je ležal na mizi, toda šestdesetletniku je uspelo, da je pravčasno priskočil in mu zadržal roko. In med tem, ko je Adela od strahu pobegnila iz sobe, je stari prisilil dijaka, da je prisedel k njemu. To mu ni bilo težko, zakaj Albert si je podprl glavo z rokama in hitel. Krotko mu je rekel stari:

"Mladi mož, ali ste blazni? Življenje si hočete vzeti? In zaradi koga? Zaradi tega dekleta! Kakor da bi takšno dekletce kaj pomenilo v življenju moža!"

"Dekletce, dekletce," je med solzami jecjal Albert. "Ona zame ni dekletce, ona mi je ženska, ki jo ljubim. Zakaj ste mi jo vzeli, zakaj? S tem vašim umazanin denarjem!"

"Prav imate!" je mirno odvrnil stari. "S svojim umazanin denarjem. Nu, zdaj ste vsaj spoznali moralno vrednost najine Adele. Verujte mi, mladi prijatelj, ni je ženske, ki bi zaslužila, da se moški zalosti zaradi nje."

"Kako morete reči kaj takega! Gotovo niste bili nikoli mladi, nikoli zaljubljeni?"

"Morda pač," je rekel star gospod.

"A vse to je tako majhne važnosti! Priščem vam, komaj da se spominjam teh stvari."

"Ah, to je strašno, tak ostuden cinizem!"

"To ni nič drugega kakor spoznanje. Ali vam smem ponuditi šampanjca, da se nekoliko opomorete?"

In sočutno je natočil ubogemu Albertu čašo, ki jo je le-ta z globokim vzdihom izpraznil.

Leta 1928. je bilo Maximu Lecercu dvajset let. Pripravljaj se je na prvi pravniški izpit. Na univerzo se je vsako jutro vozil s podzemsko železnico s Place des Terres. Tri dni po vrsti je srečal na postaji Villiers zalo plavalosko, ki mu je izredno ugajala. Četrto jutro jo je nagovoril in ona se mu je nasmešnila. Ime ji je bilo Nanou; bila je manekinka v velikem krojaškem ateljeju. Stanovala je pri materi, drugače pa je bila zelo svobodna. Izstopila je v Caumartinu. Maximu jo je prosil za sestanek; zgovoril se je za tisti večer na vogalu bulvarja in ulice Daunou. Večerjala sta v nekem baru na Champs Elysees, kjer ji je Maximu pokazal Chevalierja in Mistinguetovo. Ostali del večera sta prebila na Montparnassu, potem pa sta šla skupaj domov.

Student se je blazno zaljubil v Nanou. Toda tistih tisoč frankov, ki jih je imel od doma za take majhne zabave, je z Nanou potrošil v nekaj dneh. Jel je lesti v dolgove, zanemarjal je študij in živel samo še za Nanou. Mlado žensko je njegova darežljivost najprvo ganila, pomalo pa se je nanjo navadila; jela jo je smatrati za njegovo dolžnost in skrivoma — zakaj bal

se je, da ne bi Maximu postal ljubosumen — je jela sprejemati od nekega šestdesetletnika rento.

Pokazalo se je, da je bil njen strah upravičen. Nekega večera, ko je s prijateljem večerjala v rezerviranem salonu, je planil v sobo Maximu in zakričal ves blazen od besnosti in bolečin:

"Ti, ti! Ti, ki sem te oboževal, ti, ki si mi bila vse življenje, ti si čisto navadna kokota! Ah, to je strašno, ostane mi le še smrt!"

Segel je v žep, kjer je imel browning, da bi ustrelil Nanou. Stari gospod ga je zadržal. In medtem ko je Nanou vsa v strahu zbežala, je potegnil dijaka, ki je bil čisto brez volje, k sebi na divan.

"Dragi prijatelj, mar ste zblazneli? Kaj naj bo takšno dekletce v življenju moža?"

"Ali niste bili vi nikoli mladi, ali niste nikoli ljubili?"

"Morda pač," je rekel stari gospod. "A vse to je tako majhne važnosti. Priščem vam, komaj da se še spominjam teh stvari. Kadar vam bo hudo, pridite k meni; pomenila se bova o tem in dam vam bom kak dober nauk. Evo mojega naslova."

Mehanico je Maximu vzel posetnico in prečital: Albert Sorbier.

ZGODOVINA KAVE

Prvotna domovina kave je Afrika, zlasti Habes, kjer raste kava divja. Arabski pisatelji 16. stoletja pravijo, da so v Habesu pili kavo že od pamtlivega. Iz Afrike je prišla kava v 15. stoletju v Arabijo. Kljub prepovedi se je kmalu razširila po vsem Orientu. Leta 1554 so otvorili v Carigradu prve kavarnice. Iz Carigrada se je razširila kava po celi Evropi in koncem 17. stoletja so jo pili že vsi evropski narodi.

Ko so bili Turki pri Dunaju poraženi, so pustili v sotorih ogromne množice kave, ki so jo začeli potem Dunajčani kuhati. Zanimiva je pravljica, kako so Turki odkrili učinkovitost kave. Ko so muslimani ški svečeniki nekega dne pogasili sveti ogenj in zaspali na dvorišču, so jih zbudile koze, ki so postale naenkrat nemirne. Svečeniki so bili radovedni, zakaj so postale drugače pohlevne koze naenkrat tako bojevite in izkazalo se je, da so pojedle mnogo kave, ki se je pri svetem ognju pražila. Svečeniki so začeli takoj kuhati iz kavnih zrn piščo, da bi premagali spanec in da bi mogli moliti tudi ponoči.

Koncem 17. stoletja so pripeljali Holanci kavo iz Moce v Batavijo, l. 1770 pa iz Batavije v Amsterdam. Leta 1690 so začeli gojiti kavo na Javi in Surinamu. Pozneje so jo začeli gojiti Francozi na otoku Martinique in Angleži na Jamajki. Okrog l. 1715 je dobil pariški botanični vrbo prvo kavino drevesce, katero je pet let pozneje prepelejal Decandee na Antile. Njemu gre zasluga, da so začeli kavo gojiti na ameriških otokih.

V Evropi so kuhali kavo, še predno je bila rastlina znana. Spočetka ljudje kavi niso nič kaj zaupali in v mnogih deželah je bila celo prepovedana. Tudi kuhati niso znali. Bili so celo taki, ki so kuhali kar cela zrna. O avstrijskem cesarju pripovedujejo, da je prinašal svoji nevesti Mariji Tereziji zmleto kavo skrivaj v tabatjeri in Marija Trezija jo je kljub prepovedi zelo rada pila.

V Londonu je kahal kavo že l. 1652 neki Grk, katerega ime se pa ni ohranilo. V Pragi je prvi kahal kavo okrog l. 1700 Arabec Deodatus, v Parizu in na Dunaju se je pa pojavila koncem 17. stoletja. Kava raste sedaj po vseh tropskih deželah. Rastlina začne roditi šele v tretjem letu, čez 20 let se pa posuši. Zrna zbirajo ali otrešajo in suše na soncu. Izmed vseh vrst levanjske, vzhodnoindijske, javajske, ameriške in afriške je arabska (moeca) kava najboljša.

in "GLAS NARODA" ADVERTISE

Sam objadral vsa morja.

Dne 25. aprila 1925. se je napotil sam na morje popularni francoski tenist Alain Gerbault. Dve leti pred odhodom si je kupil skromno jadralnico, ki jo je zgradil l. 1892 neki Dion Kemp. Merila je 13m. široka je bila 2.50 m, visoka 1.80 m. Imenovala se je "Firecrest". To je bila ladja, s katero je zapustil Gerbault l. 1925 Cannes, da objadra v štirih letih vse oceane in morja sveta. Ko je plul 6. julija 1925 skozi Gibraltar in se je poslovil od evropskega kontinenta, je poslal svojim prijateljem razglednice, na katerih je pisal: 300 litrov vode, 40 kg nasoljenega govejega mesa, 30 kilogramov mornariškega prepečenca, 15 kg masla, 24 škatlic sladkorja in 30 kg krompirja. Sledila je dolgo puščica, ob kateri je bilo napisano: 4.500 milj, 15. avgusta istega leta ob 2. zjutraj v New Yorku. V svojem dnevniku je Gerbault zabeležil: — 72 ur sem bil nepretrgoma pri krmilu in ves čas nisem zatislil oči. Zdaj je vožnja moje ladje končana. 101 dan sem potreboval od Gibraltarja do New Yorka. Svoj cilj sem dosegel.

V New Yorku so ga smatrali najprej za tihotapca alkoholnih pijač. Nihče mu ni hotel verjeti, da je preplul ocean sam s staro jadralnico. Šele pozneje so spoznali, da imajo opraviti z Gerbaultom. Prirejali so mu velike svečanosti, katerih pa mož ni bil posebno vesel. Nekoč so ga vprašali, zakaj se je odločil za nevarno vožnjo po oceanu, pa ni hotel odgovoriti. Pač pa odgovarja na to vprašanje v svoji knjigi, kjer pravi, da ga je vojna iztrgala iz vrst civiliziranih ljudi in da ga prav nič ne vleče nazaj k civilizaciji.

Med svetovno vojno je bil Gerbault vojaški pilot in kot tak se je zelo odlikoval. Napadal je nemške aeroplanse in mnogo jih je zbil na tla. Po vojni se je z velikim uspehom posvečal tenisu in malo je manjkalo, da ni postal svetovni prvak. Toda morje ga je vlečlo in tako je zapustil svoje tovariše. Kot izborne tenist je igral večkrat tudi s slavno Suzano Lenglen. Njegova jadralnica po prihodu v New York ni bila več sposobna nadaljevati vožnje in zato je moral ostati Gerbault delj časa v New Yorku. Ta čas je porabil, da je napisal knjigo "Sam preko Atlantika", ki je v bistvu samo reprodukcija njegovega dnevnika, pa se vendar čita kot senzacionalen roman.

Dne 2. oktobra 1925 je zapustil New York in se napotil mimo Bermudov in skozi Panamski preliv v Tihi ocean in v južno morje. Na nekem otoku so ga hotel prebrivati izvoliti za kralja. Visoki časti se je izognil na ta način, da je ponoči skrivaj odplul. Njegova slava je šla po vsem svetu. Večkrat je plul mimo velikih parnikov in kapitanji so kazali na njegovo ladjo, čes, — glejte, tam se vozi čudak Gerbault.

Gerbault je plul dalje ne meneč se za strahovite viharje in valovje, ki so premetavali njegovo barčico kakor orchovo lupino. Včasih se je ustavil na kakem otoku, kjer je igral tenis, potem se je pa vrge z groza v boj z viharji in valovi. Lani se je hotel vrniti v Evropo, da bi se udeležil olimpijade, pa se je zakasnil za celo leto. Prispel je baš o pravem času, da je mogel prisostvovati zmagi svojih prijateljev v borbi za Davisov pokal nad Ameriko. Toda kaj pomenijo imena — Cochet, Borota in Tilden v primeri z Gerbaultom, ki je odnesel največjo zmago, kar jih pozna zgodovina.

vina človeštva. Vsi izkušeni mornarji občudujejo njegovo junaštvo. Znan raziskovalec polarnih krajev dr. Charcot, ki je na morju takorekoč doma, je izjavil o Gerbaultu: Nihče si ne more misliti, kako veliko junaštvo je pokazal Gerbault.

Zato ni čuda, da so Gerbaulta tako svečano sprejeli. Vsi parniki v Havru so spremljali njegovo jadralnico v pristanišče. Mornariško ministrstvo ga je imenovalo vitezem častne legije; kot hrabrega moža, ki je sam preplul vse oceane in morja sveta z jadralnico, s katero bi se celo stari izkušeni mornarji ne upali na širno morje.

ELASTIČNO KAMENJE

Ali so na svetu res kamni, ki se dajo upogibati kakor mehko snje? Nihče si ne bi od kamenja kaj takega pričakoval. In vendar eksistira. Imenuje se itakolumit, mit po gori Itacolumi v Brazilu. Našli so ga v dijamantnem ozemlju brazilske države Minas Geraes. Podobno je bilo sveto rumenemu ali rdečkastemu peščencu in so takoj dognali, da se da zlabka rezati v ploče. Toda če so takšno pločo položili tako, da je bila podprta samo v sredi ali ob koncih, se je v prvem slučaju upognila ob koncih, v drugem pa sredi z zelo slinšnim prasketanjem. Manjši kosi se dajo gnesti in zvlečki kakor gumni. Prožnost itakolumita izvira od tod, da sestoji iz zrnc in luskinic raznih kamenin, ki se zlagajo druga k drugi kakor prsti sklenjenih rok. Pozneje so našli itakolumit tudi v Severni Ameriki in Vzhodni Indiji. Povsod ležijo v njegovih skladih dijamanti ali zlato.

KIRURG V ZVERINJAKU

Te dni je doživel znan pariški živnozdravnik obisk v nekem velikem cirkusu. Poklicali so ga k dvema živalskima bolnikoma. Prvi je bil mlad bengalski tiger, ki mu je bilo treba izrjavati pokvarjene mlečne zobe. Komaj da so ga privezali na mizo, tako je tulil in udrihal s šapami. Naposled so ga vendar zvezali in so mu razprli žrelo z desko. Ob strašnem rjuvenju je zdravnik iztrgal dva gnila zoba in namazal rani z jodom. Potem so tigra spustili v kletko in takoj se je pomiril. Nato je prišel na vrsto slon, ki mu je bilo treba izluščiti počen noht. S tem ni bilo nobenih težav. Bolnik, ki tehtal 6000 kg., je mirno dvignil nogo na podstavek in samo plahotal v ušesi, dokler je žagal in svedral zdravnik po nogi. Po končani operaciji je moral biti slon zelo hvaležen, da so ga rešili bolečin, z rilcem je prijateljsko dvignil zdravnika, ga zabil v zraku in rahlo spustil na tla.

NESPOŠTLJIVA REKLAMA

Mussolini je izdal odlok, da ne sme v Italiji nihče uporabljati reklame, ki bi imele naslikane italijanske vojake. Povod za to odredbo je dal inserat, na katerem vidiš bersaljerja, ki s pridom uporablja neki prašek proti mrčesu. To namigavanje na vsakdanost vojaškega življenja škoduje po Mussolinijevem naziranjju prestižu italijanske armade in zato takšne reklame ne trpi.

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Pozor Rojaki!

Za vestno in hitro izvršitev vseh poverjenih nam poslov naslovite vsa pisma za list —

"GLAS NARODA"

216 West 18th Street
New York

Vsa denarna nakazila v stari kraj, bančne posle in potniške zadeve pa —

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street
New York

da tako Vaša naročila ne bodo vsled oddaljenosti uradov zakasnela.

HAMSUN V OGULJENIH HLAČAH

V svoji knjigi "Iz postopacevega življenja" pripoveduje Arthur Holtscher marsikaj zanimivega o slavni pisateljih, s katerimi se je seznanil, zlasti o sotrudnikih monakovskega satiričnega tednika "Simplicissimus". Med sotrudnike tega splošno znanega satiričnega tednika lista je spadal poleg Wedekinda tudi slavni norveški pisatelj Knut Hamsun, katerega 70-letnica je proslavil te dni ves literarni svet. Med drugim pripoveduje Holtscher tudi epizodo, ki prica, da je bil slavni pisatelj v obvešanju z ženskami prav tako občutljiv, kakor junaki njegovih romanov, ki so pripisovali neuspehe pri ženskah svojim raztrganim hlačam.

Moja mlada prijateljica z Dunaja, pripoveduje Holtscher, je študirala v Monakovem na slikarski akademiji. Prosila me je tako dolgo, naj pridem s Hamsunom k nji, da sem ji moral ustreči. Slavnemu pisatelju nisem dal preje miru, da mi je obljubil, da pojde z menoj. Mlada Dunajčanka je stanovala s svojo vzgojiteljico v penzionatu. S Hamsunom sva se spotoma krepčala s konjakom. Ko sva prišla v penzionat, sta bili dami že odšli, pustili sta pa nam vizitko s povabi-

lomi, naj prideva v angleški park. Bil sem ogorčen, da si upa dekletischer marsikaj zanimivega o slavni pisateljih, s katerimi se je seznanil, zlasti o sotrudnikih monakovskega satiričnega tednika "Simplicissimus". Med sotrudnike tega splošno znanega satiričnega tednika lista je spadal poleg Wedekinda tudi slavni norveški pisatelj Knut Hamsun, katerega 70-letnica je proslavil te dni ves literarni svet. Med drugim pripoveduje Holtscher tudi epizodo, ki prica, da je bil slavni pisatelj v obvešanju z ženskami prav tako občutljiv, kakor junaki njegovih romanov, ki so pripisovali neuspehe pri ženskah svojim raztrganim hlačam.

Hamsun se je bil oblekel za ta poset zelo skrbno. Nosil je širok svetel plašč in siv cilindar, toda hlače je imel že močno ponošene. Opravičil sem se mu, da sem zakrivil to mučno srečanje. Hamsun je bil že uganil, da sem v mlado Dunajčanko malo zaljubljen in bil je zelo nezadovoljen s svojim neuspehom. V uredništvu sem pa opazil, kako je segel v žep, potegnil iz njega škarijce in začel striči dolge rese na svojih ponošenih hlačah. Moja je namreč mislila, da se deklet zato ni zanimala zanj, ker ni imel novih hlač.

"MATI SUFRAŽETK" UMRLA

V Londonu je umrla v starosti 82 let gospa Millicent Fawcettova, "mati sufražetk". Bila je žena znamenitemu slepemu ministru za pošte Fawcettu in je že l. 1869. začela trditi, toda uspešno borbo za žensko volilno pravico, čije predsednica je bila do l. 1919. Omembe vreden je tudi nje pogumni nastop ob izbruhu svetovne vojne, ko jo je obrodila za odločno spomenico na zunanje ministrstvo in zastopnike tujih držav.

DR. GERSON V KASSEL

Nemški listi so zadnji čas zabeležili, da si je znani dijetični zdravnik dr. Gerson zaslužal poset satorija Wilhelmsheoe pri Kasslu, kjer se bo trajno nastanil in vodil svojo bolnico za lečenje tuberkuloze z dijeto. Sedaj poročajo, da so te vesti preuranjene. Dr. Gerson se sicer zлага z mislijo, da bi prišel v Kassel, toda občinski svet še proučuje vprašanje, pomeni li takšen korak dr. Gersona za Kassel pridobitev ali izgubo.

ROJAK PONESREČEN

Iz Clevelanda se poroča, da je bil pretekli teden Anton Sterle povzeten od avtomobila. Mr. Sterle je bil 49 let star. Rojen je bil v vasi Podcerkev pri Ložu. V Ameriko je prišel pred 25 leti. Tukaj zapuša sestro Mrs. Srpan.

KJE JE FRANK ZEK, leta 1917 do 1920 se je nahajal v Brier Hill, Pa., dober prijatelj rojaka STEFAN HUMAR-JA, ki se sedaj nahaja v Argentini.
Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
(234326)

ZARADI KANARČKA V SMRT

V Lvovu se je zastrupila neka uradnica Ilnicka. Povod za ta somemor je bil precej neobičajen. — Ilnicka je imela namreč kanarčka in ta ji je umrl. Tega ni mogla preboleti in sklenila je, da se odpravi na oni svet. Oddala so jo v brezupnem stanju v bolnišnico.

Velik STENSKI ZEMLJEVID CELEGA SVETA

sestoječ iz šestih zemljevidov, s potrebnimi pojasnili, sezname držav, mest, rek, gora itd.

Brez dobrega zemljevida ne morete zasledovati dogodkov, ki se vrše po svetu.

CENA

\$1.

GLAS NARODA
216 W. 18 STREET
NEW YORK

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošiljali
2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem
stalni naročnik.

POTRITI?

Brez teka? Nervozni? Ne obupajte. Pomaga naj vam Severa's Esorka, izborna prebavna in odvajalna tožila, ki navi moči in na pot k zdravju. Recite le: karkarjano danes za steklenico.

SEVERA'S
ESORKA

Mlada ljubezen.

ROMAN

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Jakobina in abej Bordes sta slišala te besede z velikim poparjenjem. Oba sta ostala dolgo časa molčeča, kot da sta izgubila dar govora. Par sekund sta molče spogledavala, a nato, ko sta slišala ljud leteti po vasi, sta se dvignila, da stopita k oknu. Jakobina se je sklonila naprej ter videla Emila korakati med dvema moškima, ki sta nosila vijaneve uniforme.

— To je res! — je vzkliknila. — Tam ga ženejo proč!

Hitro se je razširila novica. Kakih trideset ljudi je že stalo krog roše Montguilhema. Drugi pa so prihajali od vseh strani. Radovednost je postala naravnost nalezljiva te res lotila najbolj miroljubnega prebivalca.

— V vas grem! — je rekel abej Bordes.

Vzel je klobuk in odšel. Jakobina mu je sledila. Hitro sta odkorakala do hiše Emila. Bila je prazna. Odrta vrata so predstavljala temen četverkot v kamenitem zidu. Ljudje so hoteli vsi po cigargoti in Jakobina jim je sledila. Sedaj je zapazila zopet čepice orožnikov nad glavami ljudi in na ovinku poti je zapazila naenkrat Emila.

— Ah! Tak je kot mrlič! — je vzkliknila.

Suh, prepadlega lica in sključen je šel Silverjev brat po poti v jetnišnico v Aigues-Vives.

Mlada deklica je obstala. Bala se je pasti v nezavest ter zrla, naslonjena na smreko, radovedneže, ki so spremljali orožnike.

Vsi so govorili o Montguilhemih.

— Kdo bi si mislil kaj takega!

— Bah! Bil je vedno potuhnjeneec.

— Nobenemu človeku ni mogoče več vrjeti!

— Gotovo ga je hotel okraati!

— Tega še nikdo ne ve. Pretkan je bil zelo, čeprav ni izgledal tak.

— Vidite, kako dolgo je vlek za nos policijo.

— Kje ga pa bodo usmrtili, v Aigues-Vives?

— Ne, v Tarbes.

Abej Bordes se je vrnil k nečakinji

— Pojdva domov. — je rekel. — Tukaj ni ničesar zate!

Skupaj sta odšla zopet po cesti, ki je vodila k vasi. Izmenjala nista niti ene besedice. Abej je šel sklonjene glave ter rokama na hrbtu poleg Jakobine, dočim je slednja kot v sanjah korakala poleg njega. Dan se je nagibal proti koncu. Za Pic de Gargos je bilo nebo črno prevlečeno in vsi gorski vršci so se polagoma pokrivali z oblaki. Noben veter ni premaknil smreke.

Jakobina in abej sta stopila v hišo. Ko sta dospela v obednico, sta se spogledala za trenutek. Nato pa je padla mlada deklica svojemu varuhu pred kolena. Ihteč glas se je izvil od njenih ustnic, sklenila je prosee roki ter šepetala s prosečim glasom:

— O, stric!

Abej jo je dvignil ter rekel:

— Vem, kaj misliš, vendar pa tudi slutiš, da ne morejo vse prošnje sedaj pomagati. Nočem več videti Silverja ter ti prepovedujem izgovoriti njegovo ime v moji navzočnosti.

Tedaj je postalo ihtenje Jakobine močnejše in tako bolešno je zvenelo, da je bil celo abej ginjen od njega. Dvignil je nečakinjo kvišku, jo posadil ob svojo stran ter ji prišel ljubeznjivo prigovarjati. — Ne smeš tako strašno jokati, dete! Rad te imam ter trpim s teboj. Biti pa moraš pametna. Ti prihajaš iz spoštovane družine. Noben Bordes in noben Marcadieu ni še nikdar izvršil nobenega zločina. Najbližji sorodniki bi nam nikdar ne odpuščali, če bi vzela za moža morilčevega brata. To bi bila grozna zveza.

— To vem, stric, to vem! — je odvrnila mlada deklica, še vedno ihte venomer. — Raditega sem tudi tako žalostna! Ničesar več ni mogoče storiti. Vse je končano! Ne morem nikdar postati njegova žena. C, moj Bog! Kaj bo z menoj!

Povesila je vsa obupana glavo na mizo ter pričela povsem svobodno jokati.

Abej Bordes je bilo resno ginjen ter jo je skušal potolažiti, in jo pregovoriti z umstvenimi razlogi. Gotovo je bilo vse, kar je rekel, skrajno pametno. Kaj pa zmore v takih slučajih enostavna človeška pamet?

— Ti si že mlada in vso bodočnost imaš pred seboj, Jakobina, in na tem svetu se končno pozabi sleherno stvar! Odsla bova na potovanja, se seznaniš z novimi ljudmi in prav gotovo ti ne bo težka stvar najti pridnega, mladega človeka, ki ti bo prav toliko ugajal kot prebivalec dupline in ki zmožen osrečiti te. Veruj mi, v šestih mesecih se boš spominjala imena onega divjaka iz dupline. Boš že videla!

Ona pa je ugovarjala zelo strastno ter rekla: — Ne govori tako, stric! Ti si ne veš, kako zelo ga ljubim! Nikdar se ne bom poročila s kom drugim. To mi lahko še sedaj verjameš. Moje življenje je sedaj brez namena. Lahko me zopet povedeš nazaj v samostan in jaz ga bom nikdar več zapustila.

Pričakovala je brez dvoma, da bo abej protestiral proti takemu sklepu. Morala pa se je prepričati, a se je on povsem dobro sprijaznil s to mislijo.

— Moje dete. — je zamrmral s sebičnim občutkom varuha, kate-rega trapijo številne odgovornosti, ki pa je naenkrat prost vseh teh skrbi. — jaz si nisem drznil opozoriti te na to pot, a ker si sama prišla nanjo, odobravam tvoj sklep ter prosim Boga, da bi ti dal dovolj moči, da ga izvedeš.

Mlada deklica pa je prišla vsled teh besed popolnoma iz sebe, vstala, zapustila sobo ter se zaklenila v svojo sobo.

Dve uri je ihtela brez prestanka. Ni hotela priti k obedu ter ni hotela odkleniti vrat. Na postelji, na isti postelji, kjer je prej ležal Silver, se je udajala najbolj trpki bolesti.

— Torej bom morala umreti kot nuna? — je ihtela. — Jaz, nuna?

V tem strastno povdarjanem "jaz" se je kazal ves odpor njenega mladega, krasnega telesa, ki je prekipelo življenske sile.

— Jaz nuna? — je ponovila zopet. — Ne, to je nemogoče! O, Silver, kaj me briga, če si brat morilca? In če bi bil sam morilec, bi te prav nič manj ne hotela. Ali me je treba vprašati, kaj mislijo moji sorodniki o tem? Prav nič ne! Jaz sem bila vendar preveč abotna!

Dvignila se je, odprla okno ter skočila na vrt, da poišče svojega prijatelja.

Bilo je nekako osem zvečer. Oster veter je pihal z juga, za Gargosom se je semptam zablskalo in in povsem jasno je bilo, da se bliza nevihta.

Jakobina je odšla skozi vrt župnišča ter navzgor, proti duplini. Strašna megla je pokrivala vse in niti na tri korake ni bilo mogoče videti. Mlada deklica si je morala naravnost otipati stopinje po granzitnih stopnicah in le semptam ji je kak blisk pokazal pot.

Včasih je bilo čuti par kamenov, zrahljanih od vetra, kotališ se navzdol v dolino, a končno je dospela Jakobina vendar do vrat dupline.

— Silver! — je zaklicala.

Nikdo ji ni odgovoril. Skozi priprta vrata je bilo mogoče slišati le prhanje očišč.

— Silver! — je vzkliknila mlada deklica zopet.

Tedaj pa je vstopila. Otipala se je ob nevidnih stenah ter iskala po vseh kotičkih. Emilovega brata ni bilo tukaj.

— Kje more biti? — se je vpraševala. — Prej sem ga videla stati

TOPLOMER KAŽE TOČNO IN RAZLOČNO

spodaj med ljudmi. Ali se je morda zaprl v hišo svojega očeta? Da, tamka bo!

Napotila se je zopet proti vasi. Bliski so jo bleščili ter delali nič se bolj temno. Slap je pošiljal svoje vodene curke, gnan od vetra, prav do cerkvene veže. Tak voden curek je zadrl tudi Jakobino ter jo zmocil po hrbtu.

Vas je bila kot izumrla. Nobenega človeka ni bilo na ulici in nikake luči v kočah. Farovž pa je še kazal rmenkast četverkot v prtiličju.

Deklica je šla po cesti ter dospela do hiše Montguilhemovih. Sprednja vrata so bila zaprta. Vrata ovčjega hleva, obrnjenega proti Aigues-Vives, pa so bila odprta.

Vstopila je, a ni zapazila ničesar. V vseh kotih sta vladala tišina in tema.

Nato je pričela bloditi krog koč, v upanju, da bo kmalu videla prihajati starega Montguilhema. Prišel pa ni niti prvi, niti drugi. Jakobina se je pričela bati. Stekla je navzdol po cigargoti ter zapazila naenkrat v luči bliska trd obris, ki se je dvigal od svetlejšega ozadja neba. Bil je Silver, ki je stal ob skali.

— Silver, — je vzkliknila mlada deklica, ki je odhitela proti dotični skali.

(Dalje prihodnjič.)

Tudi barve se vidijo na daljavo.

Problem gledanja na daljavo se rešuje že več let in stvar je že tako napredovala, da so pred leti v Angliji delali že prve poskuse z novo vrsto televizije, pri kateri gre za razločevanje barv dotičnega predmeta, ki ga vidi človek na daljavo. Nekaj uspehov so Angleži v tem pogledu dosegli, toda problem sam je bil rešen šele te dni v laboratorijih Bellove telefonske družbe v New Yorku.

V eni dvorani laboratorija je sedla k oddajnemu aparatu deklica v pisani obleki, v drugi dvorani so se pa zbrali pred sprejemnim aparatom tehniki in novinarji, da prisostvujejo prenosu dekličine slike. Prenos se je izborno posrečil. Gledalci so videli vse barve obleke in celo barvo kože na dekličinem obrazu do najmanjše podrobnosti. Potem so prenašali ameriško zastavo ter slike pestrih rož in sadja.

Zanimiv je način prenašanja slik na daljavo. Pred predmetom, ki ga hočemo gledati na daljavo, se vrti veliko kolo, na katerem je mnogo luknjic v obliki spirale. Skozi te luknjice pada močna svetloba na predmet in obseva poredne točke in ker se kolo hitro vrti, vidi oko na mestu točk ploščo. Obsevane točke mečejo svetlobo na tri skupine fotoelektričnih celic, zastrtih z rdečim, zelenim ali modrim barvastim filtrom tako, da sprejemajo samo barvo filtra. Rdeča, zelena ali modra luč povzroča v celicah električni tok, ki je napeljan v sprejemni aparat. Če je treba prenesti sliko rdeče rože z zelenimi listi v modri vaz, povzroči rdeča barva v fotoelektričnih celicah pod rdečim filtrom električni tok, ki segreje v sprejemnem aparatu žarnico za rdečo stekleno ploščo tako, da sveti tudi rdeče. Isti proces je pri zeleni barvi listov in modri barvi vaze. Rdeča, zelena in modra luč pada v sprejemnem aparatu prizmatično na preluknjano kolo, ki se vrti z enako hitrostjo kakor kolo oddajnega aparata. Trobarvna luč, padajoča skozi prizmo, obseva skozi luknjice vrtečega se koleasa sprejemno ploščo, kjer se zmeša na razne barvne kombinacije. Kakor na slikah v filmu, se tudi tu spajajo poredne točke v enotno, neprestano menjajočo se sliko.

ZIBEL ČLOVEKA V SAHARI

Doslej so iskali izvor človeštva v Aziji, v zadnjem času so učenjaki razpravljali o puščavi Gobi, kjer bi se bil pojavil prvi človek. Ameriški raziskovalec Poud pa išče bivašče prvega človeka v severni Afriki. Na podlagi svojih dosedanjih raziskovanj trdi, da je bival prvi človek v Sahari, ki je bila nekoč polna bujne vegetacije, pravi paradiz. Poud je nabral za svoje trditve že mnogo materialja. Sedaj je odpotoval znova iz Pariza v Afriko, da nadkaljuje svoja polzvedovanja po prvem človeku, ki je živel baje pred 150.000 leti.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI.

Ives ni mogel konstruirati svojega aparata za gledanje na daljavo prej, kajti manjkala mu je fotoelektrična celica, ki je bila sestavljena šele letos v aprilu. Dosedanji poskusi so se delali s pomočjo brezbojnih žic. Če se bodo pa rabile za poedine barve različne dolžine valov, bo mogoče prenašati slike odnosno barve tudi brezžičnim potom. Ni daleč čas, ko človek lahko sedel doma in gledal vse dogodke po svetu v originalnih barvah, obenem pa poslušal vse zvoke.

Rumunska kraljica piše drame.

V Parizu pripravljajo inscenacijo V Parizu pripravljajo inscenacijo pravilne igre "Ilderim", ki jo je napisala rumunska kraljica Marija in skomponiral ravnatelj rumunskega konservatorija Noma Otesco. Režijo pariške predstave je prevzel ravnatelj bukreštanskega narodnega gledališča Viktor Esthmin. Omislili so si jo pred vsem v propagandne svrhe, zavoljo francosko-rumunskega kulturnega zblivanja.

Mravljinici v vele mestu.

Južna in zapadna predmestja Berlina so napadli velikanski roji letetič mravljincev. Bilo jih je mestoma toliko, da so pokrili ceste in hodnike. Vdrl so celo v stanovanje in se jih ni bilo mogoče ubraniti. Alarmirali so morali gasilce, da so jih odplavili z vodnimi curki, mnogo poslopj pa so morali ljudje izprazniti.

27. avgusta: Paris, Havre
28. avgusta: Berengaria, Cherbourg
America, Cherbourg, Bremen
29. avgusta: Dresden, Cherbourg, Bremen
30. avgusta: Olympia, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Berlin, Cherbourg, Bremen
New Amsterdam, Cherbourg, Rotterdam
31. avgusta: St. Louis, Cherbourg, Hamburg
Conte Blancmano, Napoli, Genova
2. septembra: France, Havre
Belance, Cherbourg, Hamburg
4. septembra: Mauretania, Cherbourg
President Harding, Cherbourg, Bremen
5. septembra: München, Boulogne sur Mer, Bremen
6. septembra: De de France, Havre
Homerie, Cherbourg, Antwerpen
Belgenland, Cherbourg, Antwerpen
Republie, Cherbourg, Bremen
Standam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
7. septembra: Roma, Napoli, Genova
Minnesota, Cherbourg
8. septembra: New York, Cherbourg, Hamburg
Dietzow, Bremen
Leviathan, Cherbourg
10. septembra: Saturnia, Trst
11. septembra: Karlsruhe, Bremen
Aquitania, Cherbourg
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
12. septembra: Bremen, Cherbourg, Bremen
13. septembra: Paris, Havre
Majestic, Cherbourg, Antwerpen
Arabie, Cherbourg, Antwerpen
14. septembra: Deutschland, Cherbourg, Hamburg
Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Conte Grande, Napoli, Genova

18. septembra: Berengaria, Cherbourg
George Washington, Cherbourg, Bremen
Hydram, Boulogne sur Mer, Rotterdam
19. septembra: Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen
20. septembra: France, Havre
Olympie, Cherbourg
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
Augustus, Napoli, Genova
21. septembra: Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Minnekahda, Cherbourg
23. septembra: Resolute, Cherbourg, Hamburg
25. septembra: Mauretania, Cherbourg
America, Cherbourg, Bremen
26. septembra: Dresden, Cherbourg, Bremen
27. septembra: De de France, Havre
Homerie, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Berlin, Cherbourg, Bremen
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
28. septembra: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
Leviathan, Cherbourg

1. Jesenski izlet. — sep. 8. "ile de France".
2. Jesenski izlet. — okt. 18. "ile de France".
Božični skupni izlet. — 6. dec. "ile de France".

KOZJE MLEKO

Na Angleškem je umrl lord Porteman, eden izmed maloštevilnih lastnikov Jondonskega mesta. Njegov zemljišče obsega skoro 2 kvadratnih kilometrov se razprostira severno od Oxford Streeta do St. Johns Wooda. Seveda je vse to že davno zazidano in je plačevalo že šest pokolenje hišnih lastnikov letno najemnino. To bogastvo je nastalo slučajno. Pred 200 leti je moral biti bolni praded lorda Portemana kozje mleko. Kupil je za 2000 funtov kmetijo v londonski okolici in tam redil kozice. Zdaj je postal nekdanji pašnik vele mestno središče in je vreden kopico milijonov.

Knut Hamsun ne mara čaščenja.

Slavni danski pisatelj, ki je obhajal svojo 70letnico, je že nekoliko dni prej zginil z doma, samo da bi mu ne bilo treba sprejemati sitnih častilcev, ki so za ta dan pripravljali naval na njegov dom. Kakor sedaj poročajo, se je podal v norveško mesto Christianien, kjer si je najel inkognito majhno sobo v tamošnjem mornarskem domu. Prebil je kritične dneve v tem domu v pogovorih in skupnih obedih z ostalimi gosti, ne da bi ga kdo spoznal. Nekateri norveški novinarji so sicer vedeli, kje je, pa so se bili toliko taktični, da so mu dali mir.

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih: PARIS 27. avgusta; 13. sept. (Ob polnoči)

FRANCE 2. sept.; 20. septembra (6 P. M.) (Ob polnoči)

ILE DE FRANCE 6. sep.; 27. sep. (7 P. M.) (Ob poln.)

Najkrajša pot po čezmornem vzhodu je v posebni kabini z vsami modernimi udobnostmi. Pijača in slava francoske kuhinje. Izredno nizke cene. Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta.

FRENCH LINE
15 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvarih. Vsled naše dolgotrajne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočila vedno le prvovrstne brzo-parnike.

Tudi nedržavljeni zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecev in isti se ne pošiljajo več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanj eden mesec pred nameranim odpotovanjem in oni, ki potujejo preko New Yorka, je najbolje, da v prošnji označijo, naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljeniške postave, ki je stopila v veljavo z prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljenecv letno, a kvotni višje se izdajajo samo onim prosilecem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Stariši ameriških državljanov, moške ameriških državljanov, ki so se po 1. juniju 1928. leta poročili, žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa so opravičeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripuščeni v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poznano in zanesljivo

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK

Vsakovrstne KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN